

**Cyfoeth
Naturiol**
Cymru
**Natural
Resources**
Wales

Strategaeth trwyddedu tynnu dŵr Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro

Mai 2014

Strategaeth drwyddedu ar gyfer rheoli adnoddau dŵr mewn modd cynaliadwy

Ar 1 Ebrill cyfunodd Cyfoeth Naturiol Cymru gwaith Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru a Chomisiwn Coedwigaeth Cymru, yn ogystal â rhai o swyddogaethau Llywodraeth Cymru.

Ein diben yw sicrhau y bydd adnoddau naturiol Cymru'n cael eu cynnal, eu gwella a'u defnyddio'n gynaliadwy, yn awr ac yn y dyfodol.

Gweithiwn dros gymunedau Cymru i amddiffyn pobl a'u cartrefi, cymaint â phosibl, rhag digwyddiadau amgylcheddol megis llifogydd a llygredd.

Darparwn gyfleoedd iddynt ddysgu, defnyddio a chael budd o adnoddau naturiol Cymru.

Gweithiwn dros economi Cymru a galluogwn ddefnydd cynaliadwy ar adnoddau naturiol er mwyn cynnal swyddi a menter.

Cynorthwywn fusnesau a datblygwyr i ddeall ac ystyried cyfyngiadau amgylcheddol wrth iddynt wneud penderfyniadau pwysig.

Gweithiwn i gynnal a gwella ansawdd yr amgylchedd ar gyfer pawb.

Gweithiwn tuag at wneud yr amgylchedd a'r adnoddau naturiol yn fwy galluog i wrthsefyll newid yn yr hinsawdd a phwysau eraill.

Cyhoeddwyd gan:
Cyfoeth Naturiol Cymru
Tŷ Cambria
29 Heol Casnewydd
Caerdydd
CF24 0TP

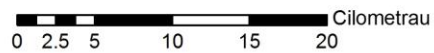
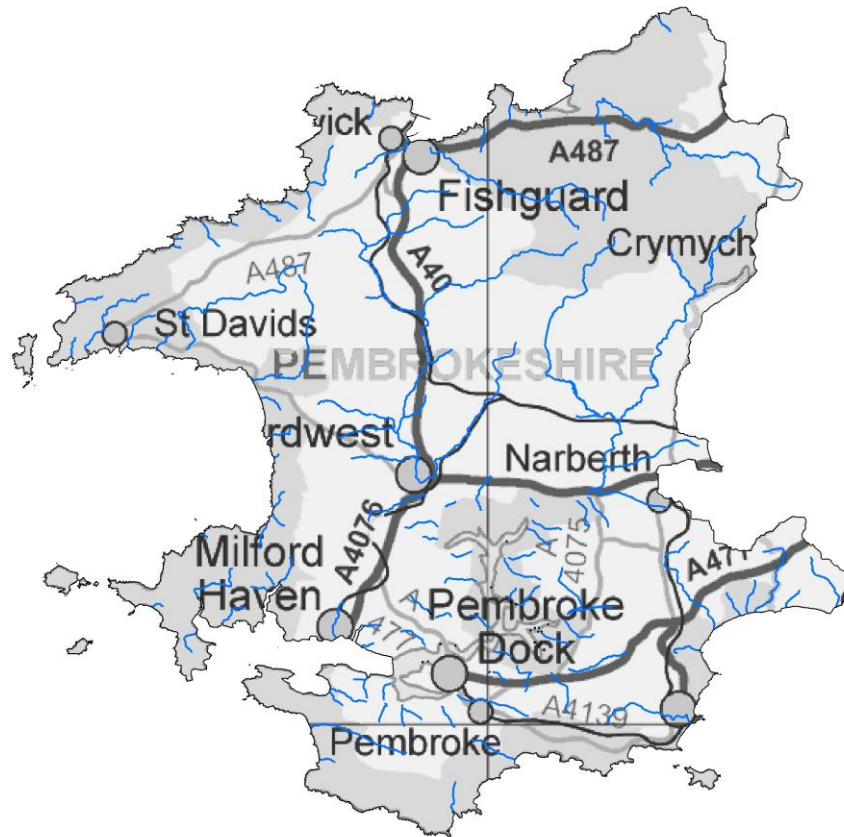
0300 065 3000 (Llun – Gwener, 8am – 6pm)

ymholiadau@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk
www.cyfoethnaturiolcymru.gov.uk

© Cyfoeth Naturiol Cymru. Cedwir pob hawl.

Gellir atgynhyrchu'r ddogfen hon o gael caniatâd ymlaen llaw gan Cyfoeth Naturiol Cymru

Ardal SRhTTD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro

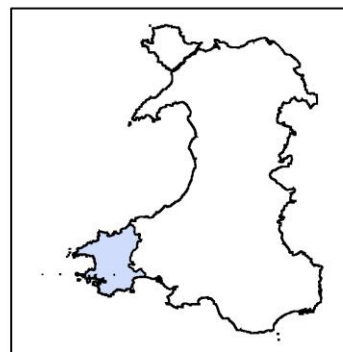
Eglurhad

- Ardal SRhTTD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro
- Afonydd SRhTTD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro

© Hawlfraint a hawliau cronfa ddata'r Goron 2013.
Rhif Trwydded yr Arolwg Ordnans 100019741.

Seilir rhai o nodweddion y map hwn ar ddata gofodol digidol tan drwydded y Ganolfan Ecoleg a Hydroleg (CEH).

Dyddiad creu 27 Chwefror 2013

Map 1 - Ardal SRhTDD (Strategaeth Rheoli Tynnu Dŵr Dalgylch) Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro

Rhagair

Dŵr yw'r mwyaf hanfodol o'n hadnoddau naturiol ni, a'n gwaith ni yw sicrhau ein bod ni'n ei ddefnyddio mewn modd effeithiol a chynaliadwy. Dengys y rhagolygon twf poblogaeth a newid yn yr hinsawdd diweddaraf fod y pwysau ar adnoddau dŵr yn debyg o gynyddu yn y dyfodol. Yng ngoleuni hyn, rhaid inni sicrhau y parhawn i gynnal a gwella tynnu cynaliadwy, gan gydbwysu anghenion cymdeithas, yr economi a'r amgylchedd.

Dengys y strategaeth drwyddedu hon sut y rheolwn adnoddau dŵr yn y dalgylch, a rhydd i chi wybodaeth ynghylch sut y rheolwn drwyddedau tynnu presennol, ac argaeledd dŵr ar gyfer rhagor o dynnu.

Martyn Evans

Rheolwr Cynllunio a Phartneriaethau
Ecosystemau, Ardal y De

Cynnwys

MAP 1 ARDAL SRHTTD CLEDDAU AC AFONYDD ARFORDIROL SIR BENFROERROR!
BOOKMARK NOT DEFINED.

1. YNGLŶN Â'R STRATEGAETH DRWYDDEDU	5
2. ARDAL SRHTDD CLEDDAU AC AFONYDD ARFORDIROL SIR BENFRO	7
3. ARGAELEDD ADNODDAU DŴR ARDAL CLEDDAU AC AFONYDD ARFORDIROL SIR BENFRO	10
4. SUT Y RHEOLWN DYNIAU YN ARDAL CLEDDAU AC AFONYDD ARFORDIROL SIR BENFRO	16
GEIRFA TERMAU	27
<u>RHESTR BYRFODDAU</u>	28

1. Ynglŷn â'r Strategaeth Drwyddedu

Dengys y Strategaeth Drwyddedu hon sut y rheolir adnoddau dŵr yn ardal Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro. Darpara wybodaeth ynghylch ple mae dŵr ar gael ar gyfer rhagor o dynnu, a mynega pa mor ddibynadwy y gallai trwyddedu dynnu newydd fod.

Lluniwyd y strategaeth hon yn Mai 2014, a disodla'r strategaeth a gyhoeddwyd yn Rhagfyr 2006.

Proses ddiwygiedig y Strategaeth Rheoli Tynnu Dŵr Dalgylch (SRhTDD)

Rydym wedi datblygu proses SRhTDD symlach. Mae'r broses newydd yn cynnwys nifer o newidiadau i'r ffordd o gynhyrchu SRhTDD:

- Erbyn hyn rydym yn defnyddio SRhTDD fel asesiad "byw" sy'n cael ei ddiweddarau'n barhaus, yn hytrach na'i adolygu ar gylch chwe blynedd;
- Byddwn yn cynnwys ymgynghori ynglŷn ag adnoddau dŵr ym mhroses Cynllunio Basnau Afon y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr (CFfD). Fodd bynnag, byddwn yn dal i gynnal unrhyw ymgynghori wedi'i dargedu yn ymwneud â SRhTDD, fel sy'n ofynnol.
- Byddwn yn cynhyrchu mwy o ddogfennau cryno, wedi'u targedu at gwsmeriaid, yn fewnol ac yn cyhoeddi'r rhain ar y rhyngwyd. Gall unrhyw un sydd am gael copi papur o'r ddogfen gael copi o'r fath o hyd.
- Bellach rydym yn gallu cyflwyno canlyniadau'r asesiad adnoddau ar lefel fwy lleol, ar sail dyfroedd sydd wedi'u diffinio gan y CFfD. Bydd hyn yn help inni gyflawni amcanion y CFfD a bydd yn cyfrannu at Gynlluniau Rheoli Basn Afon.
- Rydym wedi ailgrwpio'r dalgylchoedd afonydd i lai o ardaloedd SRhTDD. Mae hyn yn golygu llai o ddyblygu wybodaeth gyffredinol a gwell defnydd o'n hadnoddau ni wrth gynhyrchu SRhTDD.

Sut y mae SRhTDD yn cyfrannu at gyflawni amcanion amgylcheddol o dan y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr (CFfD)

Prif amcanion y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr yw diogelu a gwella'r amgylchedd dyfrol, a sicrhau defnydd cynaliadwy ar adnoddau dŵr ar gyfer datblygu economaidd a chymdeithasol.

Mae Strategaethau Rheoli Tynnu Dŵr Dalgylch (SRhTDD) yn dangos sut y rheolwn adnoddau dŵr dalgylch ac y cyfranwn at weithredu'r CFfD.

Mae SRhTDD yn cyfrannu at y CFfD trwy:

- ddarparu asesiad adnoddau dŵr o afonydd, llynnoedd, cronfeydd, aberoedd a dŵr daear, a elwir yn "ddyfroedd" o dan y CFfD;
- canfod dyfroedd nad yw eu llif yn gyfryw ag y gellid disgwyl iddynt fod o statws ecolegol da;
- atal dirywiad statws dyfroedd yn sgil tyniadau newydd;
- darparu canlyniadau sy'n goleuo Cynlluniau Rheoli Basnau Afonydd ([CRhBA](#)).

Pryd y mae angen trwydded dynnu?

Mae amoch angen trwydded gennym os dymunwch dynnu rhagor na 20m³/diwrnod (4,400 galwyn) o ddŵr y diwrnod o:

- afon neu nant;
- cronfa, llyn neu bwl;

- camlas;
- tarddell neu;
- ffynhonnell danddaearol.

Dibynna a roddir trwydded ai peidio ar faint o ddŵr sydd ar gael wedi diwallu anghenion yr amgylchedd a thynwyr presennol, ac a yw'r cyfiawnhad dros y tyniad yn rhesymol.

Os dymunwch ymgeisio am drwydded dynnu, neu newid trwydded sydd gennych eisoes, cysylltwch â ni:

- trwy'r ffôn ar 0300 065 3000
- trwy e-bost at yholiadau@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk
- neu ymwelwch â'n gwefan ni yn www.cyfoethnaturiolcymru.gov.uk

Datblygu cynaliadwy

Cynhyrchwyd y strategaeth drwyddedu hon gan ddefnyddio tystiolaeth a gwybodaeth a gasglwyd yn ystod y broses Strategaeth Rheoli Tynnu Dŵr Dalgylch (SRhTDD). Trwy'r broses hon, ystyriwn effaith y tynnu adeg llif mawr, cymhedrol neu fychan. Mae hynny o gymorth i reoli'r tynnu mew modd mwy cynaliadwy yn y dyfodol.

Rydym bellach yn cloriannu adnoddau dŵr ar raddfa is-ddalgylchol o'r enw "dyfroedd". Golyga hyn y gallwn ddarparu gwybodaeth fanylach ynghylch argaeledd adnoddau dŵr yn ardal SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro o'i chymharu â'r raddfa a ddefnyddiwyd yn y strategaeth flaenorol.

O fewn y strategaeth hon rydym hefyd yn amlinellu lle y gall y bydd angen inni leihau cyfraddau tynnu presennol, a'n hagwedd ni at osod cyfyngiadau amser ar drwyddedau.

Manylir ynghylch cefndir, amcanion ac egwyddorion SRhTDD, yr egwyddorion cyffredinol a ddefnyddiwn wrth reoli trwyddedau tynnu, a chysylltiadau â mentrau eraill yn ein dogfen [Rheoli Tynnu Dŵr](#). Dylech ei darllen pan ddarllenoch strategaeth drwyddedu'r dalgylch neilltuol hwn.

2. Ardal SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro

Nid yw ardal SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro a'r afonydd a asesir wedi newid ers i'r strategaeth drwyddedu gyntaf gael ei chyhoeddi ym mis Rhagfyr 2006.

Y dalgylchoedd afon sydd wedi'u cynnwys yn y SRhTDD hon yw Cleddau Ddu a Chleddau Wen a dalgylchoedd afonydd arfordirol Nyfer, Gwaun, Alun, Solfach, Ritec, Cresswell, Castlemartin Corse, Westfield Pill a Ffrwd Gann Flats. Maent i gyd yn ddalgylchoedd dŵr wyneb yn bennaf ac mae'r llif yn yr afonydd yn newid yn gyflym yn fuan ar ôl iddi fwrw glaw. Mae dalgylch y ddwy Gleddau, afon Nyfer ac afon Gwaun yn nodweddiadol o afonydd Cymru: maen nhw'n serth, yn llifo'n gyflym ac yn fas yn eu blaenau, gan arafu, dyfnhau ac ymddolennu mwy wrth nesáu at y terfyn llanw. Mae'r nentydd arfordirol llai yn yr ardal yn amrywio o ddalgylchoedd mwy serth a bas, fel afon Solfach a Westfield Pill, i afonydd tir isel, marwaidd, fel afon Ritec, Ffrwd Gann Flats a Castlemartin Corse.

Mae'r SRhTDD hon yn cwmpasu'r rhan fwyaf o Sir Benfro a stribed bach iawn o Sir Gaerfyrddin. Y prif drefi yw Abergwaun, Hwlfordd, Aberdaugleddau a Phenfro. Tir isel a geir gan mwyaf yn yr ardal, er bod y ddwy afon fawr, afonydd Cleddau Ddu a Chleddau Wen, yn draenio'n rhannol o Fynyddoedd y Preseli.

Ardal wledig yn bennaf yw hon gyda datblygu trefol a diwydiant wedi'u canoli o gwmpas afonydd Cleddau a Dyfrffordd Aberdaugleddau, lle mae'r datblygiadau diweddar yn cynnwys y ddwy derfynell LNG a Gorsaf Drydan Penfro.

Amaethyddiaeth yw'r prif ddefnydd tir, gydag ardaloedd o goedwigaeth ar Fynyddoedd y Preseli, yn bennaf. Mae arferion amaethyddol dwys wedi arwain at broblemau difrifol gydag erydiad glannau afonydd a dinistrio cynefinoedd. Mae Ymddiriedolaeth Afonydd Sir Benfro, ein menter Afonydd Byw a Pysgota Cymru â rhan mewn cynlluniau adfer cynefinoedd glannau Cleddau Wen. Gwnaed gwaith adfer, gan gynnwys ffensio'r glannau a chreu coridorau bywyd gwylt lle bydd y llystyfiant yn atgynhyrchu'n naturiol, ar hyd amryw rannau.

Mae'r morlin a'r cefn gwlad yn bwysig yn economaidd. Yn ogystal ag amaethyddiaeth, mae twristiaeth hefyd yn ddiwydiant mawr yn yr ardal.

Mae i'r ardal werth uchel o ran cadwraeth a'r dirwedd, a cheir ynddi nifer o Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA). Mae afonydd Cleddau eu hunain wedi'u dynodi'n SoDdGA ac yn Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA). Mae'r rhan fwyaf o ddalgylchoedd yr afonydd arfordirol a rhannau o ddalgylchoedd Cleddau Ddu a Chleddau Wen o fewn Parc Cenedlaethol Arfordir Sir Benfro. Mae'r holl afonydd yn ardal y SRhTDD yn cynnal pysgodfeydd a buddiannau cadwraeth pwysig.

Mae 239 o dyniadau trwyddedig yn ardal SRhTDD Sir Benfro, a'r cyfan ohonynt o ddyfroedd wyneb. Mae tynnu dŵr o ffynonellau dŵr daear yn esempt ar hyn o bryd rhag cael ei drwyddedu dros ran helaeth o dde-orllewin Cymru, yn cynnwys ardal SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro, drwy Offeryn Statudol (Gorchymyn Awdurdod Afonydd De-orllewin Cymru (Eithriadau rhag Rheolaeth) 1965). Mae'r eithriad hwn ar ddŵr daear yn debygol o gael ei ddileu o dan Ddeddf Dŵr 2003.

Gan mai amaethyddiaeth yw'r prif ddefnydd tir, mae'r mwyafrif o dyniadau trwyddedig yn yr ardal at ddibenion amaethyddol, megis dyfrhau drwy chwistrelli. Er bod hyn i gyfrif am 90% o'r trwyddedau, nid yw ond i gyfrif am 0.12% o'r dŵr trwyddedig. Tynnu dŵr i gyflenwi'r cyhoedd yw'r prif ddefnydd defnyddiadol yn ardal y SRhTDD hon, ond nid yw i gyfrif ond am 3% o'r dŵr trwyddedig.

Defnyddir cronfa Llys y Frân ar afon Syfynwy (llednant o afon Cleddau Ddu) i reoleiddio'r llifau yn afon Cleddau Ddu fel bod modd tynnu dŵr ar gyfer y cyflenwad cyhoeddus yn is i lawr yr afon. Mae modd tynnu dŵr yn uniongyrchol o'r gronfa hefyd ar gyfer y cyflenwad cyhoeddus.

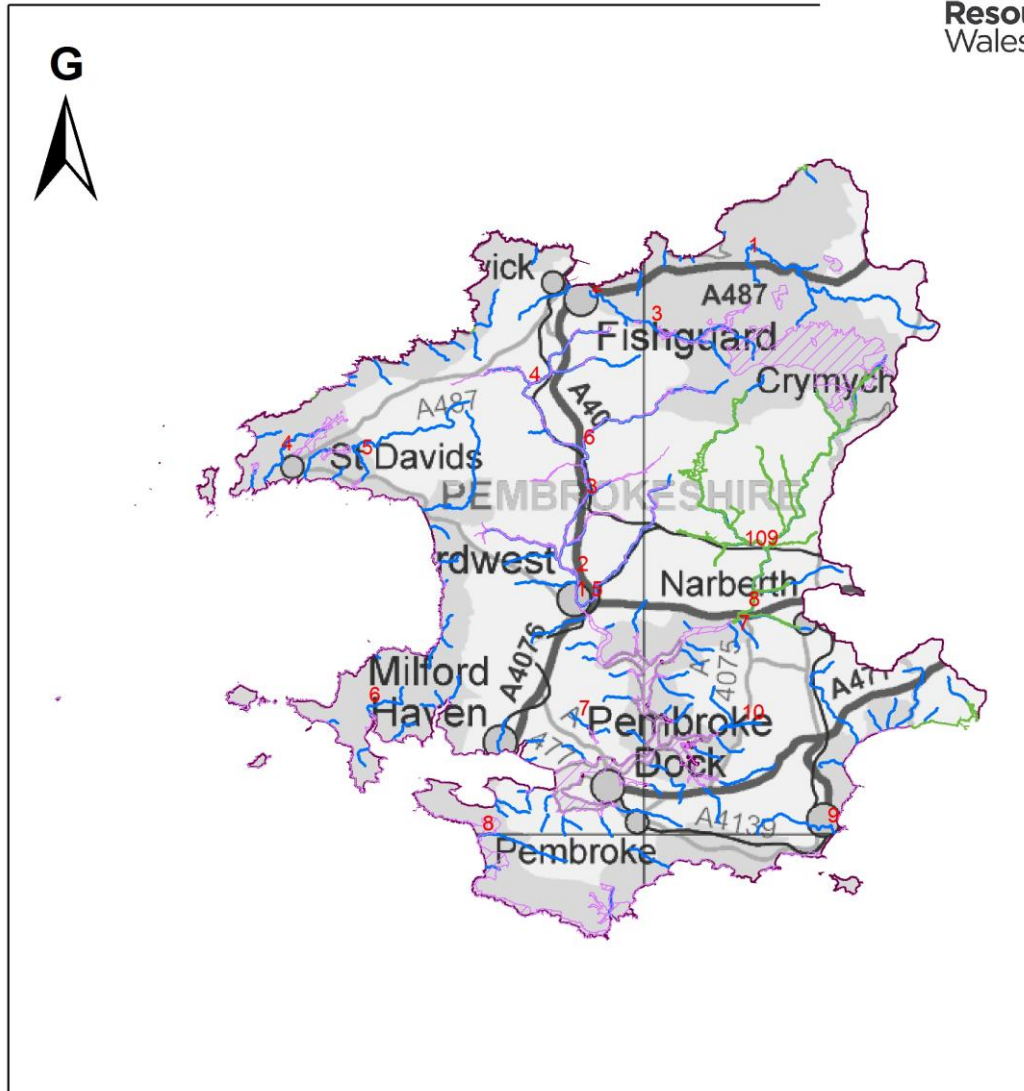
Mae tua dwy ran o dair o'r trwyddedau yn ardal y SRhTDD hon y tu allan i'r dalgylchoedd afon sydd wedi'u cynnwys yn asesiad adnoddau'r SRhTDD. Mae'r rhain wedi'u lleoli ar nentydd arfordirol bach a Dyfrffordd Aberdaugleddau. Trwyddedau i ddyfrhau drwy chwistrelli yw'r mwyafrif o'r trwyddedau ar y nentydd bach ac maent i gyfrif am lai nag 1% o'r holl ddŵr sydd wedi'i drwyddedu yn ardal y SRhTDD. Diben y mwyafrif o'r trwyddedau dyfrhau drwy chwistrellu yw cyflenwi cronfeydd storio gaeaf ac nid ydynt felly'n effeithio ar lifau afon isel, sydd i'w gweld fel arfer dros fisoedd yr haf.

Mae Gorsaf Drydan Penfro yn tynnu dŵr o Ddyfrffordd Aberdaugleddau ac yn dal y drwydded am y tyniad an-nefnyddiadol mwyaf yn ardal y SRhTDD. Mae hon i gyfrif am fwy na 90% o'r holl adnodd trwyddedig.

Mae saith tyniad esempt hysbys mawr yn ardal y SRhTDD hon. Mae'r rhain o ddyfroedd daear ar gyfer y cyflenwad dŵr cyhoeddus a chyflenwadau dŵr preifat ac maent wedi'u cynnwys yn yr asesiad adnoddau. Caiff dŵr daear ei ddefnyddio'n helaeth ledled yr ardal i gynnal nifer fawr o dyniadau amaethyddol a domestig bach. Er bod y rhain yn niferus, nid yw'r cyfeintiau'n arwyddocaol.

Map 2 dalgylch ardal SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro.

Ardal SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro

0 2.5 5 10 15 20 25 Cilometrau

Eglurhad

● Mannau Asesu SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro

— Afonydd SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro

Safle dynodedig

ACA

AGA

SoDdGA

© Hawfrait a hawliau cronfa ddata'r Goron 2013.
Rhif Trwydded yr Arolwg Ordnans 100019741.

Seilir rhai o nodweddion y map hwn ar ddata gofodol digidol tan drwydded y Ganolfan Ecoleg a Hydroleg (CEH).

Dyddiad creu 27 Chwefror 2013

Map 2 – Ardal SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro

3. Argaeledd adnoddau dŵr ardal SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro

3.1 Asesu adnoddau

Mae asesu adnoddau wrth graidd rheoli tynnu. Er mwyn rheoli dŵr yn effeithiol, mae angen inni ddeall faint sydd ar gael, a phle mae ar gael, wedi ystyried anghenion yr amgylchedd. Mae gennym rwydwaith arolygu ar gyfer mesur llif afonydd a lefelau dŵr daear. Defnyddiwn y data hwn, ynghyd â'n gwybodaeth ni am ddylanwadau dynol ac anghenion amgylcheddol, i sefydlu gwaelodlin argaeledd dŵr ar gyfer pob dŵr unigol, sydd â'i gilydd yn creu darlun ar gyfer y dalgylch. Prif gydrannau'r asesiad hwn sydd o gymorth inni amgyffred argaeledd adnoddau dŵr yw:

- dynodiad adnoddau gyfer yr amgylchedd, a ddiffinir yn gyfran o'r llif naturiol, ac a elwir yn Fynegydd Llif Amgylcheddol (MLIA);
- y sefyllfa Llŵyr Drwyddedig (LID), sef sefyllfa lle defnyddid yr holl drwyddedau i'w heithaf;
- y sefyllfa Ddiweddar Wirioneddol (DW), sef faint o ddŵr a dynnwyd, mewn gwirionedd, ar gyfartaledd yn ystod y chwe blynedd diwethaf.

Mae llif afonydd yn newid yn naturiol gydol y flwyddyn, felly dymunwn ddiogelu amrywiaeth llif ein hafonydd. Defnyddiwn ystadegau llif i'n cynorthwyo yn hynny. Mynegir ystadegau llif yn ganran yr amser y mae'r llif yn fwy na hynny. Golyga llif Q95, er enghraifft, fod llif yr afon yn fwy na'r llif Q95 95% o'r amser. Amcangyfrifir argaeledd adnodd ar bedwar gwahanol lif, sef Q95 (lleiaf), Q70, Q50 a Q30 (mwyaf).

Rhydd yr wybodaeth hon ddarlun realistig o faint o ddŵr sydd ar gael ar hyn o bryd yn unrhyw ddŵr neilltuol. Mae "dyfroedd" yn unedau dŵr wyneb neu ddŵr daear is-ddalgylchol, a ddefnyddiwn ar gyfer cynnal asesiadau a mapio canlyniadau.

3.2 Argaeledd adnoddau

3.2.1 Dŵr wyneb

Os dymunwch dynnu dŵr, mae angen i chi wybod pa adnoddau dŵr sydd ar gael o fewn dalgylch, ac ymhle y caniateir tynnu at ddibenion defnyddiadol. Er mwyn dangos hyn, bu inni ddatblygu trefn ddosbarthu a fynega:

- y cydbwysedd cymharol rhwng y gofynion amgylcheddol am ddŵr, a faint a drwyddedir ar gyfer tynnu;
- a yw dŵr ar gael ar gyfer rhagor o dynnu;
- ardaloedd ple y gall y bydd angen lleihau tynnu.

Pennir argaeledd dŵr gan y berthynas rhwng llifau trwyddedig cyflawn a gwirioneddol diweddar mewn perthynas â'r MLIA. Dangosir y canlyniadau a fepir ar y dyfroedd hyn gan wahanol liwiau argaeledd dŵr sy'n dangos argaeledd adnoddau dŵr ar gyfer rhagor o dynnu. Esbonnir y lliwiau argaeledd adnoddau dŵr hyn yn Nhabl 1.

Yn ychwanegol at y lliwiau argaeledd adnoddau dŵr hyn, rydym wedi dosbarthu rhai dyfroedd dŵr wyneb yn rhai "statws hydrolegol uchel", o liw glas ar y mapiau. Yn y dyfroedd hyn nid oes fawr ddim tynnu, a dangosant amgylchiadau llif nad aflonyddwyd arnynt, i bob diben, neu rai agos at naturiol.

Dengys Map 3 liwiau argaeledd adnoddau dŵr ardal SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro. Nid oes dyfroedd o 'statws hydroleg uchel' yn ardal y SRhTDD hon.

Dosbarth arall o ddyfroedd yw'r Dyfroedd a Addaswyd yn Sylweddol (DAS). Gellir eu dosbarthu felly am lawer i reswm, ond yn achos adnoddau dŵr fe'u dosberthir felly os cynhwysant llyn a/neu gronfa sy'n

dylanwadu ar natur y llif o'r man hwnnw at i lawr yr afon. Bernir bod y dyfroedd islaw'r llyn neu'r gronfa wedi eu haddasu'n sylweddol, hefyd.

Yn ystod penderfynu ynghylch trwydded newydd, ychwanegwn ati unrhyw amodau angenrheidiol ar gyfer diogelu llifau. Seiliwn amodau'r drwydded ar argaeledd yr adnodd dŵr ar wahanol lifau (o fawr i fychan). Rhestra Tabl 1 oblygiadau trwyddedu ar gyfer pob lliw argaeledd adnodd dŵr.

Yn achosion lle bo diffyg llif (h.y. mae'r DW yn llai na'r MLIA), neu mae perygl y bydd diffyg llif (h.y. mae'r LID yn llai na'r MLIA), efallai y bydd dŵr ar gael i'w dynnu pan fo'r llif yn fawr. Golyga hyn y gall y bydd dŵr yn brin ar lif bychan, ond ar gael i'w dynnu ar lif canolig neu fawr. Efallai y rhoddir trwydded, ond gyfan amodau sy'n diogelu'r llifau bychain. Hynny, fel arfer, ar lun amod Llif Annibynnol (LIA), sy'n mynnu bod tynnu'n peidio pan fo llif yr afon yn llai na maint penodol. Efallai, hefyd, yr ategir afon yn sylweddol gan lifau o gronfa, a bod ei llifau 'bychain' yn annaturiol o fawr: sy'n golygu bod amgylchedd yr afon ar ei fwyaf agored i berygl pan fo'r llif yn ganolig.

Lliw argaeledd adnodd dŵr	Goblygiad ar gyfer trwyddedu
Patrymedd hydrolegol sylweddol	Mae rhagor o ddŵr nag y mae'i angen ar gyfer diwallu anghenion yr amgylchedd. Eithr oherwydd bod angen cynnal natur agos dilychwin y dŵr unigol hwnnw, mae cyfyngu llym ar ragor o dynnu.
Dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	Mae rhagor o ddŵr nag y mae'i angen ar gyfer diwallu anghenion yr amgylchedd. Gellir ystyried trwyddedau newydd, gan ddibynnu ar effeithiau lleol ac i gyfeiriad y llif.
Dŵr cyfyngedig ar gael ar gyfer trwyddedu	Llifau trwyddedig llawn yn llai na'r MLIAau. Os tynnir yr holl ddŵr trwyddedig, ni fydd digon yn weddill at anghenion yr amgylchedd. Ni roddid unrhyw drwyddedau defnyddiadol eraill. Efallai mai addas, hefyd, fyddai ymchwilio i bosibiliadau lleihau peryglon cwbl drwyddedig. Efallai bod dŵr ar gael os gallwch 'brynu' hawl tynnu dŵr gan un sydd â thrwydded eisoes (sef masnachu trwydded).
Nid oes dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	Llifau Diweddar Gwirioneddol yn llai na'r MLIA. Tanlinella'r sefyllfa hon ddyfroedd lle mae'r llifau'n llai na'r gofyniad llif mynegol ar gyfer helpu cynnal Statws Ecolegol Da (yn ôl gofynion y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr). Sylwer: Ar hyn o bryd, rydym yn ymchwilio i ddyfroedd nad ydynt yn cynnal Statws Ecolegol Da / Potensial Ecolegol Da. Ni roddir rhagor o drwyddedau defnyddiadol. Efallai bod dŵr ar gael os gallwch 'brynu', gan un sydd â thrwydded eisoes, cyfaint o ddŵr sydd gymaint â'r hyn a dynnwyd yn ddiweddar.
DAS	Mae llif y dyfroedd hyn wedi'i addasu gan ollyngiadau digolledol o gronfeydd, neu y mae ychwanegu at eu llif. Fe'u gelwir, yn aml, yn 'ddyfroedd rheoledig'. Gellid eu rheoli trwy gytundeb gweithredu, a ddelir yn aml gan gwmni dŵr. Dibynna argaeledd dŵr ar y cytundebau gweithredu hyn. Ceir rhagor o wybodaeth, os yn berthnasol, yn adran 4.2.1 Dŵr Wyneb. Efallai y bydd dŵr ar gael i'w dynnu mewn dalgylchoedd helaeth eu gollyngiadau. Mae angen i chi gysylltu â ni er mwyn canfod rhagor.

Tabl 1 - Goblygiadau lliwiau argaeledd adnoddau dŵr.

3.2.2 Dŵr daear

Llywir argaeledd dŵr daear gan liwiau argaeledd adnodd dŵr wyneb, oni bo gennym well wybodaeth ynghylch prif ddyfrhaenau neu'r ydym yn ymwybodol o faterion lleol y mae angen inni'u hamddiffyn.

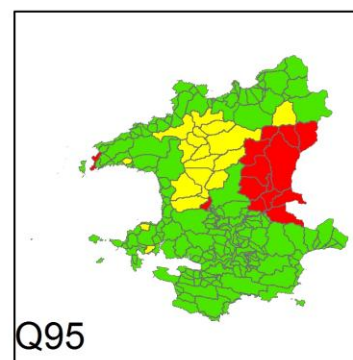
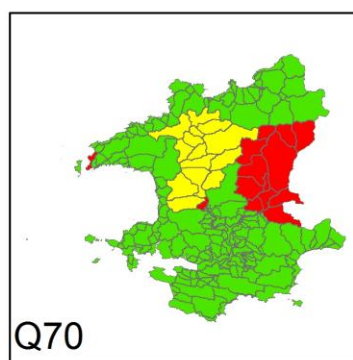
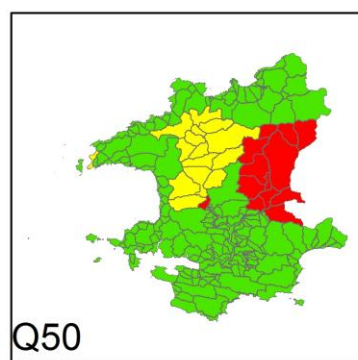
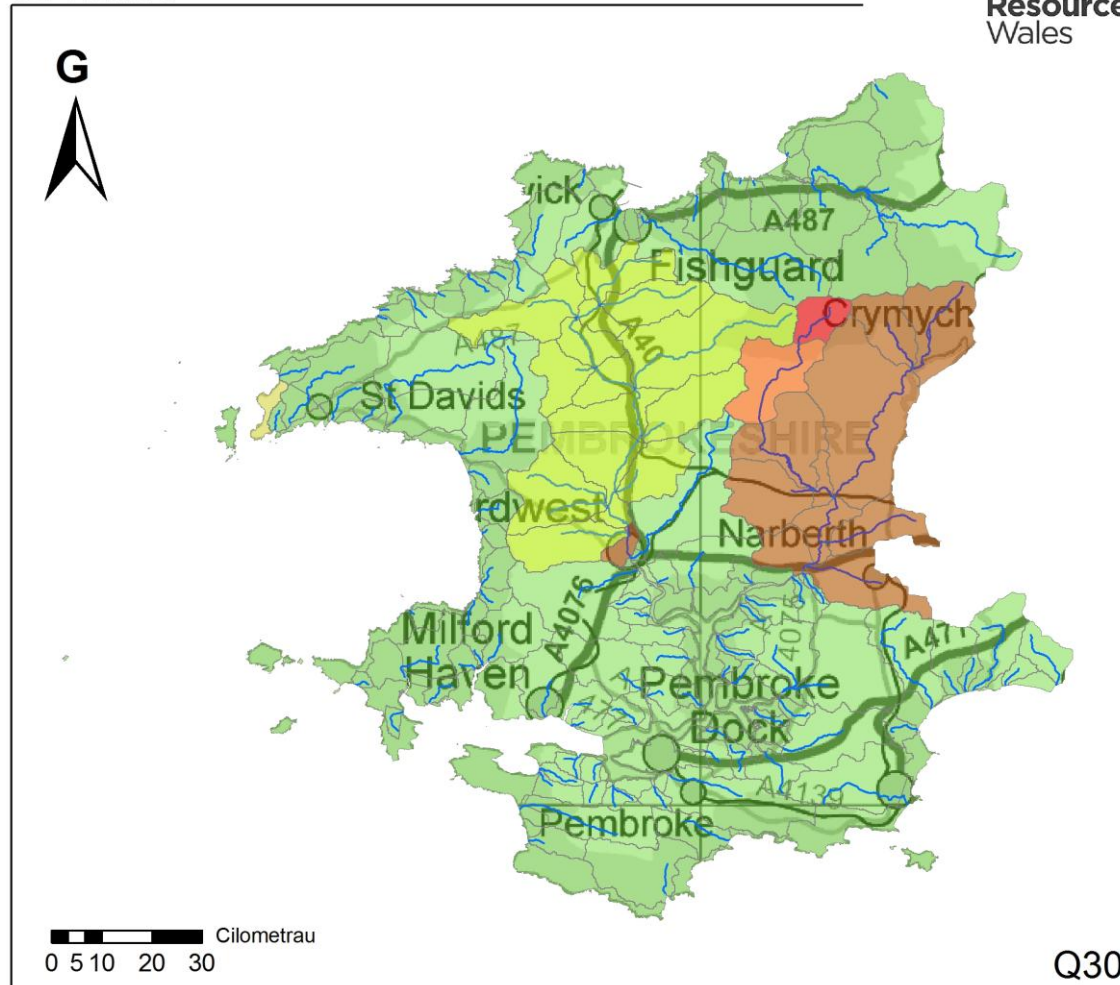
Ewch i adran 4.2.2 i gael rhagor o wybodaeth.

Dengys Map 3 liwiau argaeledd adnodd dŵr yn ardal SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro, a hynny yn achos dyfroedd daear ac wyneb.

Lliw argaeledd adnodd UADD	Goblygiad ar gyfer trwyddedu
Dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	Dengys cydbwysedd uned dŵr daear fod dŵr daear ar gael ar gyfer trwyddedu. Gellir ystyried trwyddedau newydd, gan ddibynnu ar effeithiau ar dynwyr eraill ac ar ddŵr wyneb.
Dŵr cyfyngedig ar gael ar gyfer trwyddedu	<p>Dengys cydbwysedd uned dŵr daear fod rhagor o ddŵr wedi'i drwyddedu na'r hyn sydd ar gael NEU fod effeithiau lleol hysbys yn debygol ar gorstiroedd dibynadwy neu lefelau dŵr daear, neu achosi mewnwthiadau ond gyda dewisiadau rheoli wedi'u darparu.</p> <p>Yn unedau dŵr daear cyfyngedig, ni roddir trwyddedau defnyddiadol newydd. Efallai mai addas, hefyd, fyddai ymchwilio i bosibiliadau lleihau peryglon cwbl drwyddedig. Efallai bod dŵr ar gael os gallwch 'brynu' hawl tynnu dŵr gan un sydd â thrwydded eisoes (sef masnachu trwydded).</p> <p>Efallai bod cyfyngiadau yn unedau eraill yn rhai ardaloedd: mewn perthynas â mewnwthiad heli, e.e.</p>
Nid oes dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	<p>Dengys cydbwysedd uned dŵr daear y tynnwyd rhagor o ddŵr, ar sail symiau diweddar, na'r swm sydd ar gael.</p> <p>Ni roddir ychwaneg o drwyddedau defnyddiadol.</p>

Lliwiau argaeledd adnoddau dŵr
SRhTTD Cleddau ac Afonydd Arfordirol
Sir Benfro

Eglurhad

- Afonydd SRhTTD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro
- DU SRhTTD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro
- Dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu
- Dŵr cyfyngedig ar gael ar gyfer trwyddedu
- Nid oes dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu

Dyddiad creu 27 Chwefror 2013

© Hawlfraint a hawliau cronfa ddata'r Goron 2013.
Rhif Trwydded yr Arolwg Ordnans 100019741.

Seilir rhai o nodweddion y map hwn ar ddata gofodol digidol tan drwydded y Ganolfan Ecolog a Hydroleg (CEH).

Map 3 - Lliwiau argaeledd adnodd dŵr ar gyfer SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro

3.3 Argaeledd adnodd

Os dymunwch ymgeisio am drwydded, talai i chi ystyried y gall na fyddai tyniad defnyddiadol newydd yn gwbl ddbynadwy yn rhai ardaloedd. Seilir gwybodaeth dibynadwyedd ar liwiau argaeledd adnodd SRhTDD, ac y mae'n fodd dangos dibynadwyedd tyniadau newydd ym mhob cyflwr llif.

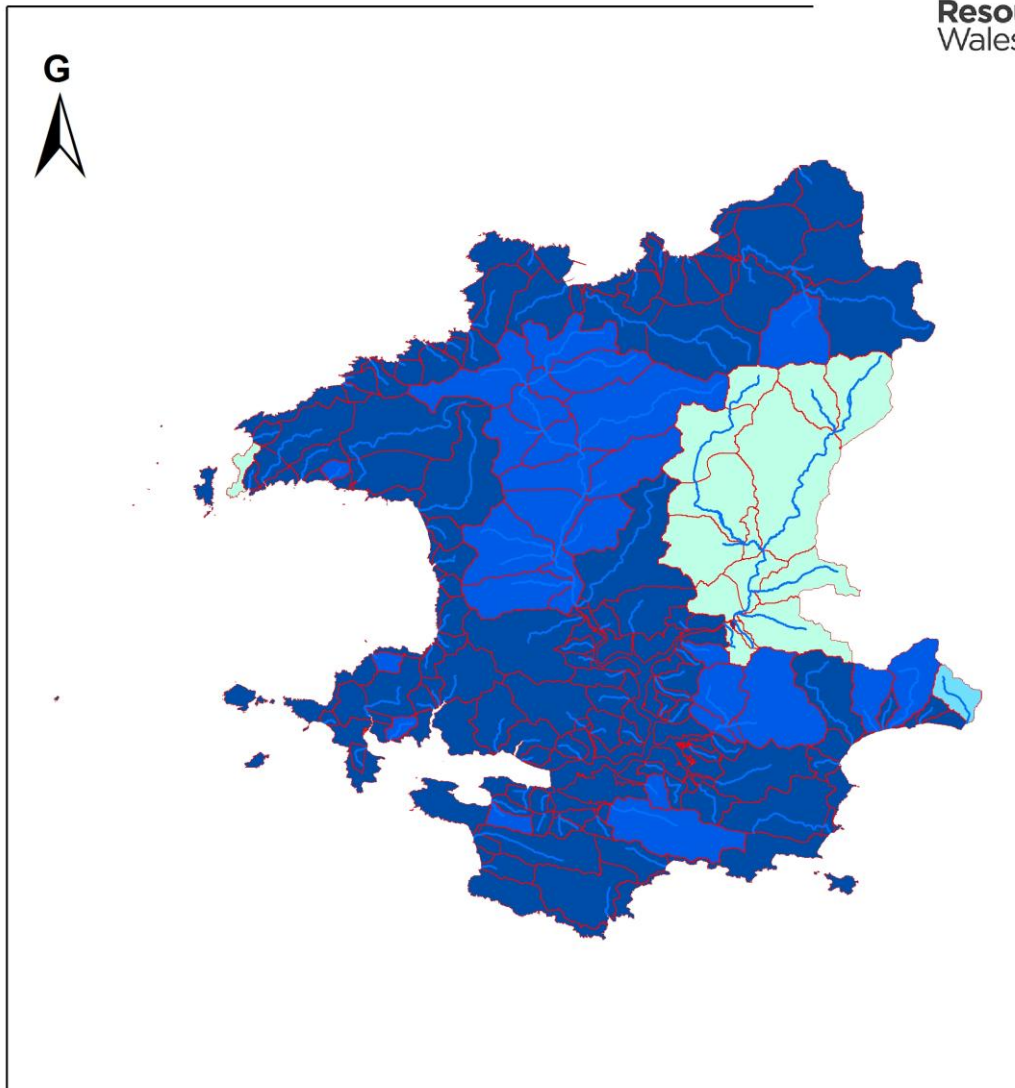
Mae argaeledd dŵr ar gyfer tynnu o afon yn amrywio'n fawr yn ôl a yw'r llif yn fawr ynteu'n fychan. Trwy asesu faint o ddŵr sydd ar gael ar wahanol lifau, mae modd gweld lle bo gormodedd ynteu diffyg dŵr, a dibynadwyedd cysylltiedig tyniad. Arwydd yn unig yw hwn: trafodir dibynadwyedd gwirioneddol trwydded pan ymgeisir.

Dengys Tabl 2 y lliw argaeledd adnodd cysylltiedig â chanran dibynadwyedd tyniad defnyddiadol. Mynega Map 4 dibynadwyedd adnodd ardal SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro, wedi'i fynegi'n ganran amser.

Adnodd	Canran o'r amser y gallai adnodd defnyddiadol ychwanegol fod ar gael
	Tyniad defnyddiadol ar gael llai na 30% o'r amser.
	Tyniad defnyddiadol ar gael o leiaf 30% o'r amser.
	Tyniad defnyddiadol ar gael o leiaf 50% o'r amser.
	Tyniad defnyddiadol ar gael o leiaf 70% o'r amser.
	Tyniad defnyddiadol ar gael o leiaf 95% o'r amser.
	Nis aseswyd

Tabl 2 - Canran dibynadwyedd tyniad defnyddiadol.

SRhTTD Cleddau ac Afonydd
 Arrfordiro Sir Benfro
 Argaeledd Adnodd (% o'r amser)

0 2.5 5 10 15 20 25 Cilometrau

Eglurhad

- Dŵr UnigolSRhTTD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro
- Tyniad defnyddiadol ar gael llai na 30% o'r amser
- Tyniad defnyddiadol ar gael o leiaf 30% o'r amser
- Tyniad defnyddiadol ar gael o leiaf 50% o'r amser
- Tyniad defnyddiadol ar gael o leiaf 70% o'r amser
- Tyniad defnyddiadol ar gael o leiaf 95% o'r amser

© Hawlfraint a hawliau cronfa ddata'r Goron 2013.
 Rhif Trwydded yr Arolwg Ordnans 100019741.

Seilir rhai o nodweddion y map hwn ar ddata
 gofodol digidol tan drwydded y Ganolfan
 Ecoleg a Hydroleg (CEH).

Dyddiad creu 27 Chwefror 2013

Map 4 - Dibynadwyedd yr adnoddau dŵr wedi'i fynegi ar ffurf canran o'r amser y maent ar gael

4. Sut y rheolwn dyniadau yn ardal SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro

4.1 Egwyddorion

Amlinella'r ddogfen [Rheoli Tynnu Dŵr](#) yr egwyddorion cyffredinol a ganlynwn wrth reoli ein hadnoddau dŵr. Yn yr adran hon, amlinellir sut y gweithredwn yr egwyddorion hyn yn ardal SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro. Os dymunwch dynnu dŵr, amlinella ymhle y mae dŵr ar gael ar gyfer rhagor o dynnu, a'r egwyddorion a ganlynwn wrth glorriannu'ch cais chi am drwydded.

Y broses ymgeisio am drwydded dynnu

Rhaid i unrhyw un sy'n dymuno cymryd rhagor nag 20m³/diwrnod (4,400 galwyn) o 'ffynhonnell gyflenwi' (afon, nant, llyn, ffynnon, dŵr daear ac ati) fod â thrwydded. Mae proses ymgeisio am dyniad yn debyg i'r broses gynllunio, yn gymaint ag y gall y mynnwn yr hysbysebwr y cais, ac y gofynnwn am wybodaeth amgylcheddol ategol. Wrth ystyried y cais, edrychwn a yw'r symiau yr ymgeisir amdanynt, a diben y tyniad, yn rhesymol; bod digon o ddŵr ar gael i'w gynnal, a bod yr effeithiau dichonol ar yr amgylchedd a defnyddwyr dŵr eraill yn rhesymol. Gan ddibynnu ar ganlyniad ein hymchwiliadau, rhoddwn drwydded un ai'n unol â'r cais amdani, ynteu ag amodau sy'n cyfyngu'r tynnu er mwyn diogelu'r amgylchedd neu ddefnyddwyr eraill. Yn rhai achosion, efallai y bydd rhaid inni wrthod y cais. Mae gan unrhyw ymgeisydd nad yw'n fodlon â'n penderfyniad ni hawl apelio yn ei erbyn.

Penderfynir pob un cais yn ôl ei deilyngdod

Er y gallai'r ddogfen hon ddweud bod dŵr ar gael ar gyfer rhagor o dynnu, ni waranta hynny y bydd pob cais yn llwyddiannus. Penderfynwn bob un cais yn ôl ei deilyngdod ac unrhyw effeithiau lleol.

Ni waranta trwydded fod dŵr ar gael

Mae'n bwysig deall na warantwn y cyflenwad dŵr pan roddwn drwydded. Rhaid inni ddiogelu'r amgylchedd a hawliau tynnwyr eraill. Er mwyn gwneud hyn, efallai yr ychwanegwn gyfyngiadau at drwyddedau. Mae angen i ddeiliaid trwyddedau ddeall goblygiadau hyn, gan yr effeithia ar ddibynadwyedd y cyflenwad. Ym mlynnyddoedd sychach, er enghraifft, mae'n fwy tebygol y daw'r cyfyngiadau hyn i rym, ac yr atelir tynnu.

Rheolir tyniadau er mwyn diogelu'r amgylchedd.

Dim dirywiad ecolegol

Cloriannwn effaith ceisiadau newydd am dyniadau er mwyn sicrhau y bydd y llifau afon canlyniadol:

- yn cynnal ecoleg dda, neu, onid yw'r ecoleg yn dda, na fydd yn gwaethygu rhagor ar ecoleg ein hafonydd;
- yn cynnal cyflwr agos ddigyffwrdd dyfroedd patrymedd hydrolegol sylweddol.
- Gweithredwn, os bydd angen, i gyfyngu'r cynnydd yn nhyngu presennol os tybiwn yr arweinia hynny ar ddirywiad yr ecoleg neu gyflwr agos ddigyffwrdd dyfroedd patrymedd hydrolegol sylweddol.

Mae a wnelo'r egwyddorion hyn â'r dŵr lle ceir y tyniad, a hefyd â phob dŵr yng nghyfeiriad y llif y gall yr effeithir arnynt gan unrhyw leihad llif o ganlyniad i dynnu. Golyga gwneud hyn y cynhaliwn statws y dŵr fel y'i hysbysir yn y Cynlluniau Rheoli Basnau Afonydd (2009), ac y sicrhawn gydymffurfiaeth â Chyfarwyddeb Fframwaith Dŵr yr Undeb Ewropeaidd.

Effeithlonrwydd dŵr a rheoli'r galw

Mae angen inni gwneud y defnydd gorau o'n hadnoddau dŵr presennol. Gall cymryd camre effeithlonrwydd dŵr a rheoli'r galw ein cynorthwyo i gyflawni'r nod hwn. Mae effeithlonrwydd dŵr yn un o'r profion y bydd angen eu bodlonni cyn y rhoddwn drwydded newydd neu yr adnewyddwn drwydded â chyfyngiad amser. Hyrwyddwn ddefnyddio dŵr mewn modd doeth ac effeithlon, a chamre cyfyngu'r galw (a lleihau gollyngiadau) er mwyn ffrwyno twf tynnu a chyfyngu'r effaith ar lifau ac unrhyw effaith ganlyniadol ar yr amgylchedd. Ceir rhagor o fanylion ein hagwedd gyffredinol at drwyddedu yn y ddogfen [Rheoli Tynnu Dŵr](#).

Croniadau

Mae croniad yn argae, yn gored neu'n adeilad arall mewn dyfrffordd fewndirol sy'n atal neu'n llesteirio llif, neu'n codi lefelau dŵr, neu'r ddau beth. Delir â cheisiadau am groniadau fesul achos unigol.

Ynni dŵr

Nid yw tynnu dŵr ar gyfer ynni dŵr yn ddefnyddiol, gan yr arferir dychwelyd yr holl ddŵr i'r ddyfrffos. Pennir Llifau Annibynnol ac uchafsymiau cyfaint tynnu yn unol â'n cyfarwyddyd, ac ar sail yr asesiad o berygl amgylcheddol ar gyfer pob un cynllun. Am ragor o wybodaeth, gweler ein [gwefan](#).

4.2 Cyfyngiadau ar dynnu

Wrth roi trwydded, rhaid inni ddiogelu'r amgylchedd a hawliau tynnwyr eraill. Er mwyn gwneud hyn, efallai yr ychwanegwn amodau at drwyddedau.

Trwyddedau tan gyfyngiad amser

Gan gydnabod newidiadau yn y galw am adnoddau dŵr, bydd cyfyngiad amser ar bob trwydded a newid newydd (arall na newidiadau sy'n golygu tynnu llai, neu newidiadau mân nad ydynt yn effeithio ar yr amgylchedd). Caniatâ hynny adolygu trwyddedau tynnu'n achlysurol, a'u newid, lle mae amgylchiadau wedi newid ers y rhoddwyd y drwydded.

Mae gan bob trwydded newydd mewn ardal SRhTDD ddyddiad darfod cyffredin (DDC), fel y gellir eu hadolygu oll ar yr un pryd. Pan wneir cais o fewn chwe blynedd i'r DDC, byddwn, yn gyffredinol, yn gosod y DDC canlyniadol ar unrhyw drwydded a roddir. Hynny er mwyn osgoi rhoi trwyddedau sy'n parhau llai a llai o amser wrth i'r DDC agosáu. Golyga hyn y gall y DDC dechreuol ar drwydded barhau rhwng 6 a 18 mlynedd. Pan roddir trwydded newydd yn lle'r hen, bydd yn parhau 12 mlynedd, fel arfer.

Lle'r ydym, fodd bynnag, yn ansicr ynghylch effeithiau tymor hir tyniad, rhoddwn drwydded tymor byr, yn ystod pa gyfnod yr arolygir effeithiau dichonol.

Mae un ar bymtheg o drwyddedau ardal SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro tan gyfyngiad amser. Mae DDCau pob deuddeng mlynedd. Y DDC nesaf ar gyfer SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro yw 2025 a'r un canlynol yw 2037.

Ceir rhagor o wybodaeth am osod trwyddedau tan gyfyngiad amser yn [Rheoli Tynnu Dŵr](#).

Amodau llif annibynnol

Er mwyn diogelu'r amgylchedd, efallai y rhoddwn drwydded ag amod a elwir yn 'Llif Annibynnol' (LIA). Dywed fod rhaid rhoi'r gorau i dynnu os yw llif afon yn gostwng islaw'r hyn y mae'i angen er mwyn diogelu'r amgylchedd: felly "Llif Annibynnol".

4.2.1 Dŵr wyneb

Aseswn lifau dŵr wyneb ym Mannau Asesu (MA), sef manau o bwys ar yr afon, yn aml yng nghymer dwy afon fawr, neu lle bo gorsaf fedryddu. Os â'r llif yn llai na'r MLIA, efallai y gosodir amodau LIA ar dyniadau newydd.

Rhydd Tablau 3a a 3b syniad o faint o ddŵr sydd ar gael ar gyfer rhagor o dynnu, a'r cyfyngiadau cysylltiedig y gallwn eu rhoi ar drwyddedau tynnu newydd a newidiedig. Gallai'r llif yn y blaenddyfroedd neu ar lednentydd nad ydynt wedi cael eu hasesu fod yn llawer is nag ym MA'r SRhTDD. Gallai tynnu dŵr o'r darnau hyn o afonydd fod yn ddarostyngedig i wahanol gyfyngiadau a chyfeintiau na'r rhai sydd wedi'u nodi isod

Cysylltir pob LIA â MA, ac y mae'n ddibynnol ar yr argaeledd adnodd yn y MA hwnnw. Yn rhai achosion, efallai y bydd cyfyngiadau ychwanegol ar drwyddedau lle bo argaeledd adnodd pwysicach i lawr yr afon, er mwyn diogelu gofynion ecolegol yr afon. Manylir ynghylch hynny yng ngholofn olaf Tabl 3, os yw'n berthnasol.

Mae pob cais am drwydded dynnu'n destun asesiad er mwyn ystyried unrhyw faterion lleol ac ymhellach i gyfeiriad y llif, ac efallai y bydd unrhyw dynnu canlyniadol yn destun cyfyngiadau ychwanegol.

Gan ddarllen o'r pen i'r gwaelod, ceir yn Nhablau 3a a 3b MA ardal SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro. Gan ddarllen ar draws y colofnau, gallwch weld y LIA dichonol y gall y'i rhoddir ar y drwydded; nifer y dyddiau y gall y bydd dŵr ar gael o dan y cyfyngiad hwn, ac, yn fras, cyfaint y dŵr, mewn megalitrau'r diwrnod (MI/d), a allai fod ar gael. Lle bo dŵr ar gael waeth faint fo'r llif, efallai y gosodwn Llif Gweddilliol Lleiaf (LIGLI) er mwyn diogelu llifau bychain iawn. Penderfynwn ar hyn fesul achos unigol.

Manylir ar ystyriaethau sy'n benodol i bob MA o ran argaeledd dŵr, cyfyngiadau, ac ati, yn y testun islaw'r tablau.

MA	Enw	Lliw argaeledd adnodd dŵr	Cyfyngiad LIA (MI/d)	Nifer diwrnodau'r flwyddyn y gallai tyniad fod ar gael	Cyfaint bras sydd ar gael oherwydd cyfyngiad (MI/d)	Oes yna orsaf fedryddu yn y MA hwn?	Cyfyngiadau ychwanegol
1	Cleddau Wen ar y terfyn llanw	Nid oes dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	LLA3 168.3 MI/d (Q75)	274	15.7	Nac oes	Pennwyd LIA uwch i warchod yr ACA. Gweler y strategaeth drwyddedu isod.
2	Cleddau Wen ger gorsaf fedryddu Melin Prendergast	Dŵr cyfyngedig ar gael ar gyfer trwyddedu	LLA3 154.2 MI/d (Q75)	274	15.7	Oes	Diystyrwyd y canlyniadau i warchod y llifau ym MA1 sef yr MA tyngedfennol. Gweler y strategaeth drwyddedu isod.
3	Cleddau Wen yn Nhrefgarn	Dŵr cyfyngedig ar gael ar gyfer trwyddedu	LLA3 128 MI/d (Q75)	274	15.7	Nac oes	
4	Cleddau Wen yng Nghasmorys	Dŵr cyfyngedig ar gael ar gyfer trwyddedu	LLA3 33.3 MI/d (Q75)	274	8.7	Nac oes	
5	Cartlett Brook	Dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	LIGLI 3.6MI/d	365	0.7	Nac oes	
6	Anghof yng Nghasblaidd	Dŵr cyfyngedig ar gael ar gyfer trwyddedu	LLA3 42.8MI/d (Q75)	274	8.8	Nac oes	Diystyrwyd y canlyniadau i warchod y llifau ym MA1 sef yr MA tyngedfennol. Gweler y strategaeth drwyddedu isod.
7	Cleddau Ddu ar y	Nid oes dŵr ar gael ar	Ddim yn berthnasol	0	0	Nac oes	Gweler y strategaeth

	terfyn llanw	gyfer trwyddedu					drwyddedu isod.
8	Cleddau Ddu ger gorsaf fedryddu Pont Canaston	Nid oes dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	Ddim yn berthnasol	0	0	Oes	Gweler y strategaeth drwyddedu isod.
9	Cleddau Ddu i fyny'r afon o afon Syfynwy	Nid oes dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	Ddim yn berthnasol	0	0	Nac oes	Gweler y strategaeth drwyddedu isod.
10	Syfynwy i fyny'r afon o'i chymer ag afon Cleddau Ddu	Nid oes dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	Ddim yn berthnasol	0	0	Nac oes	Diystyrwyd y canlyniadau i warchod y llifau ym MA7 sef yr MA tyngedfennol. Gweler y strategaeth drwyddedu isod.

Tabl 3a - Argaeledd dŵr i fannau asesu dalgylchoedd Cleddau.

MA	Enw	Lliw argaeledd adnodd dŵr	Cyfyngiad LIA (MI/d)	Nifer diwrnodau'r flwyddyn y gallai tyniad fod ar gael	Cyfaint bras sydd ar gael oherwydd cyfyngiad (MI/d)	Oes yna orsaf fedryddu yn y MA hwn?	Cyfyngiadau ychwanegol
1	Nyfer ar y terfyn llanw	Dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	LIGLI 12.8MI/d	365	1.2	Nac oes	Gweler y strategaeth drwyddedu isod.
2	Gwaun ar y terfyn llanw	Dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	LIGLI 7.8MI/d	365	1.8	Nac oes	Gweler y strategaeth drwyddedu isod.
3	Gwaun ger gorsaf fedryddu Pont Cilrhedyn	Dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	LIGLI 7.1MI/d	365	1.6	Oes	Gweler y strategaeth drwyddedu isod.
4	Alun ger gorsaf fedryddu Tyddewi	Dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	LIGLI 1.1MI/d	365	0.1	Oes	Gweler y strategaeth drwyddedu isod.
5	Solfach ger gorsaf fedryddu Middle Mill	Dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	LIGLI 5.7MI/d	365	0.7	Oes	Gweler y strategaeth drwyddedu isod.
6	Ffrwd Gann Flats	Dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	LLA1 1.7MI/d (Q95)	347	0.1	Nac oes	Gweler y strategaeth drwyddedu isod.
7	Westfield Pill	Dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	LIGLI 2.7MI/d	365	0.4	Nac oes	Gweler y strategaeth drwyddedu isod.

8	Castlemartin Corse	Dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	LLA1 2.4MI/d (Q95)	347	0.1	Nac oes	Gweler y strategaeth drwyddedu isod.
9	Ritec	Dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	LIGLI 3.5	365	0.6	Nac oes	Gweler y strategaeth drwyddedu isod.
10	Afon Cresswell	Dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	LIGLI 0.8MI/d	365	0.2	Nac oes	Gweler y strategaeth drwyddedu isod.

Tabl 3b - Argaeledd dŵr i fannau asesu dalgylchoedd Afonydd Arfordirol Sir Benfro.

Dalgylchoedd Cleddau

MA1, Cleddau Wen ar y terfyn llanw

MA2, Cleddau Wen ger gorsaf fedryddu Melin Prendergast

MA3, Cleddau Wen yn Nhrefgarn

MA4, Cleddau Wen yng Nghasmorys

MA6, Anghof yng Nghas-blaidd

Mae dŵr cyfyngedig ar gael i'w drwyddedu yn y man asesu hwn. Mae hyn yn golygu:

- Caiff trwyddedau newydd eu rhoi, gydag amodau LIA lle mae hynny'n briodol.
- Bydd trwyddedau newydd yn ddarostyngedig i ofynion y Rheoliadau Cynefinoedd, yn ogystal â'r uchod, a allai olygu cyfyngiadau llymach na'r hyn sydd wedi'i osod yn y SRhTDD.

O ran trwyddedau presennol:

- Nid effeithir ar drwyddedau tynnu dŵr presennol, ac eithrio'r rhai sydd wedi'u nodi o ganlyniad i'r Adolygiad Caniatadau o dan y Gyfarwydddeb Cynefinoedd. Byddwn eisoes wedi cysylltu â chi os yw hyn yn berthnasol i'ch trwydded chi.
- Mae rhagdybiaeth o blaid adnewyddu, yn amodol ar y meini prawf adnewyddu eraill ac ystyriaethau lleol.
- Gall mân newidiadau gael eu gwneud wrth adnewyddu trwyddedau, yn cynnwys ychwanegu amodau effeithlonrwydd dŵr.
- Gallai newidiadau gael eu gwneud i drwyddedau wrth eu hadnewyddu, yn dibynnu ar asesiadau'r CFFD, sy'n dibynnu ar statws ecolegol y dŵr. Caiff hyn ei drafod mor fuan â phosibl gyda deiliad y drwydded.

Dŵr cyfyngedig sydd ar gael ar gyfer trwyddedau newydd ym mlaenau a rhan ganol yr afon er mwyn diogelu'r llifau ym MA1, lle mae adnoddau wedi'u rhwymo i gynnal tyniadau presennol.

MA7, Cleddau Ddu ar y terfyn llawn

MA8, Cleddau Ddu ger gorsaf fedryddu Pont Canaston

MA9, Cleddau Ddu i fyny'r afon o'i chymer ag afon Syfynwy

MA10, Syfynwy i fyny'r afon o'i chymer ag afon Cleddau Ddu

Nid oes dŵr ar gael i'w drwyddedu yn y mannau asesu hyn. Mae hyn yn golygu:

- Byddai trwyddedau am dyniadau an-nefnyddiadol yn cael eu hystyried.
- Caiff unrhyw drwyddedau newydd eu rhoi gydag amodau LIA priodol.
- Bydd unrhyw drwyddedau newydd yn ddarostyngedig i ofynion y Rheoliadau Cynefinoedd, yn ogystal â'r uchod, a allai olygu cyfyngiadau llymach na'r hyn sydd wedi'i nodi yn y SRhTDD.

O ran trwyddedau presennol:

- Nid effeithir ar drwyddedau tynnu dŵr presennol, ac eithrio'r rhai sydd wedi'u nodi o ganlyniad i'r Adolygiad Caniatadau o dan y Gyfarwydddeb Cynefinoedd. Byddwn eisoes wedi cysylltu â chi os yw hyn yn berthnasol i'ch trwydded chi.
- Mae rhagdybiaeth o blaid adnewyddu, yn amodol ar y meini prawf adnewyddu eraill ac ystyriaethau lleol.
- Gall mân newidiadau gael eu gwneud wrth adnewyddu trwyddedau, yn cynnwys ychwanegu amodau effeithlonrwydd dŵr.
- Gallai newidiadau gael eu gwneud i drwyddedau wrth eu hadnewyddu, yn dibynnu ar asesiadau'r CFFD, sy'n dibynnu ar statws ecolegol y dŵr. Caiff hyn ei drafod mor fuan â phosibl gyda deiliad y drwydded.

Dalgylchoedd Afonydd Arfordirol Dir Benfro

MP1, Nyfer ar y terfyn llanw

MA2, Gwaun ar y terfyn llanw

MA3, Gwaun ger gorsaf fedryddu Pont Cilrhedyn

MA4, Alun ger gorsaf fedryddu Tyddewi

MA5, Solfach ger gorsaf fedryddu Middle Mill

MA5, Cartlett Brook

MA6, Ffrwd Gann Flats

MA7, Westfield Pill

MA8, Castlemartin Corse

MA9, Ritec

MA10, Afon Cresswell

Mae dŵr ar gael i'w drwyddedu yn y manau asesu hyn. Mae hyn yn golygu:

- Caiff trwyddedau newydd eu rhoi, gydag amodau LIA lle mae hynny'n briodol.
- Mae ACAoedd o fewn yr ardal SRhTDD hon sy'n ddibynnol ar ddŵr. Felly mae angen inni ystyried gofynion y Rheoliadau Cynefinoedd, lle mae hynny'n briodol, a allai olygu cyfyngiadau llymach na'r hyn sydd wedi'i nodi yn y SRhTDD.

O ran trwyddedau presennol:

- Mae rhagdybiaeth o blaid adnewyddu, yn amodol ar y meini prawf adnewyddu eraill ac ystyriaethau lleol.
- Gall mân newidiadau gael eu gwneud wrth adnewyddu trwyddedau, yn cynnwys ychwanegu amodau effeithlonrwydd dŵr.
- Gallai newidiadau gael eu gwneud i drwyddedau wrth eu hadnewyddu, yn dibynnu ar asesiadau'r CFFD, sy'n dibynnu ar statws ecolegol y dŵr. Caiff hyn ei drafod mor fuan â phosibl gyda deiliad y drwydded.

4.2.1.1 Dyfroedd a Addaswyd yn Helaeth

Dylanwadir ar y llifau yn afonydd Syfynwy a Chleddau Ddu gan weithrediad cronfa Lllys y Frân yn rhan ganol dalgylch Syfynwy. Rheolir y cynllun o dan Gytundeb Gweithredu a awdurdodwyd gan Cyfoeth Naturiol Cymru. Caiff dŵr ei dynnu'n uniongyrchol o'r gronfa. Hefyd, caiff dŵr ei ryddhau i ychwanegu at y llifau yn afon Cleddau Ddu er mwyn tynnu dŵr ymhellach i lawr yr afon ar gyfer y cyflenwad dŵr cyhoeddus. Yn ogystal â rhyddhau dŵr i'w dynnu, mae modd ei ryddhau hefyd i helpu pysgod sy'n mudo.

4.2.1.2 Nodweddion lleol a allent effeithio ar argaeledd dŵr

Mae cyfraith Ewropeaidd yn amddiffyn dau fath o safle dynodedig yn gadarn iawn, oherwydd eu hamgylchedd arbennig. Sef:

- Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACA), sy'n cyfrannu at fioamrywiaeth trwy gynnal ac

adfer cynefinoedd a rhywogaethau;

- Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig (AGA), sy'n amddiffyn adar a'u nythod, eu hwyau a'u cynefinoedd.

Mae safleoedd RAMSAR a Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA) hefyd o bwys amgylcheddol mawr.

Mae nifer o safleoedd dynodedig o fewn De-orllewin Cymru sydd â nodweddion yn gysylltiedig â dŵr. Bydd pob cais am drwydded newydd gerllaw neu o fewn y safleoedd hyn yn cael ei asesu o dan y Gyfarwydddeb Cynefinoedd. Bydd hyn yn golygu asesu'r effaith bosibl ar y rhywogaethau a'r cynefinoedd dynodedig, fesul trwydded unigol ac ar y cyd â thrwyddedau eraill.

Os dengys ein hasesiad y gallai cais newydd effeithio ar ACA/AGA, rhaid inni ganlyn rheolau caeth ynghylch gosod cyfyngiad amser ar y drwydded honno. Sef:

- efallai y gallwn roi'r drwydded, ond â chyfyngiad amser byr. Caniatâ hyn inni gadw golwg ar effaith y tyniad ar yr ACA/AGA, a newid y drwydded os oes rhaid;
- oni allwn bennu na fydd eich cais yn effeithio ar y safle, rhaid inni un ai roi amodau ar y drwydded fel na all effeithio ar y safle, neu wrthod y cais. Os rhoddwn drwydded, efallai y gofynnwn i chi gadw golwg ar ei heffaith;
- os dengys ein hasesiad nad oes effaith ar y safle, rheolwn y cais yn unol ag egwyddorio y ddogfen hon.

Cwblhaodd Asiantaeth yr Amgylchedd ei hadolygiad o'r holl drwyddedu tynnu dŵr presennol yn 2010 i sefydlu'u heffaith bosibl ar y rhywogaethau a'r cynefinoedd dynodedig. Nodasom nifer o drwyddedau lle mae angen newidiadau er mwyn cydymffurfio â'r Gyfarwydddeb Cynefinoedd. Rydym yn gweithio gyda deiliaid y trwyddedau i roi'r newidiadau hyn ar waith erbyn 2015.

Dylai datblygwyr mewn dalgylchoedd sydd o fewn neu gerllaw safle dynodedig gysylltu â ni i drafod argaeledd dŵr a'r amodau y allai gael eu rhoi ar drwyddedau.

4.2.2 Dŵr daear

Lle bo tyniadau dŵr daear (DD) yn effeithio'n uniongyrchol ar lifau dŵr wyneb, mesurir yr effaith ym MA y dŵr wyneb. Gellir rhoi trwyddedau gydag amodau ynglŷn â'r llifau dŵr wyneb, er enghraifft yr un amodau LIA ag a gâi eu rhoi ar drwyddedau tynnu dŵr wyneb (gweler Tablau 3a a 3b). Byddai hyn yn golygu bod rhaid rhoi'r gorau i dynnu dŵr daear pan fydd y llifau dŵr wyneb yn isel.

Lle bo tyniadau dŵr daear yn debyg o effeithio ar nodweddion dŵr wyneb, neu leihau llif sylfaenol afon, efallai y gosodir amod LIA ar y tyniad. Islaw'r lefel dŵr daear honno, rhaid i dynnwr leihau neu atal ei dynnu.

Ar brif ddyfrhaenau, rydym wedi rhannu'r ardal yn unedau rheoli dŵr daear. Defnyddiwn yr wybodaeth a'r asesiadau ynghylch yr unedau hyn i bennu argaeledd dŵr a chyfyngiadau ar drwyddedau. Mae gennym bedair uned rheoli dŵr daear yn ardal y SRhTDD hon: Bosherton, Park Springs, Milton a Phentywyn.

Mae tyniadau dŵr daear o fewn y rhan fwyaf o'r ardal SRhTDD hon yn cael eu heithrio rhag trwyddedu ar hyn o bryd drwy Offeryn Statudol (Gorchymyn Awdurdod Afonydd De-orllewin Cymru (Eithriadau rhag Rheolaeth) 1965) (gweler Map 5). Mae'r eithriad hwn ar ddŵr daear yn debygol o gael ei ddileu o dan Ddeddf Dŵr 2003.

Byddai ceisiadau am dyniadau dŵr daear o fewn yr ardaloedd trwyddedu yn amodol ar y meini prawf penderfynu arferol. Mae hyn yn cynnwys ymchwiliadau megis profion pwmp i asesu'r cynnyrch ac effeithiau lleol. Rhoddid unrhyw drwyddedau gydag amodau cyfyngu arnynt, lle bo hynny'n briodol. Rhaid cael caniatâd cyn dechrau unrhyw waith drilio a phrofi tyniadau dŵr daear â phwmp. Cysylltwch â ni er mwyn cael rhagor o wybodaeth am argaeledd dŵr daear a'r gofynion trwyddedu.

4.2.3 Morydau a'r arfordir

Nid yw morydau'n cael eu cynnwys yn yr asesiad adnoddau SRhTDD gan nad oes modd asesu dylanwadau'r llanw yn yr un ffordd â dyfroedd mewndirol.

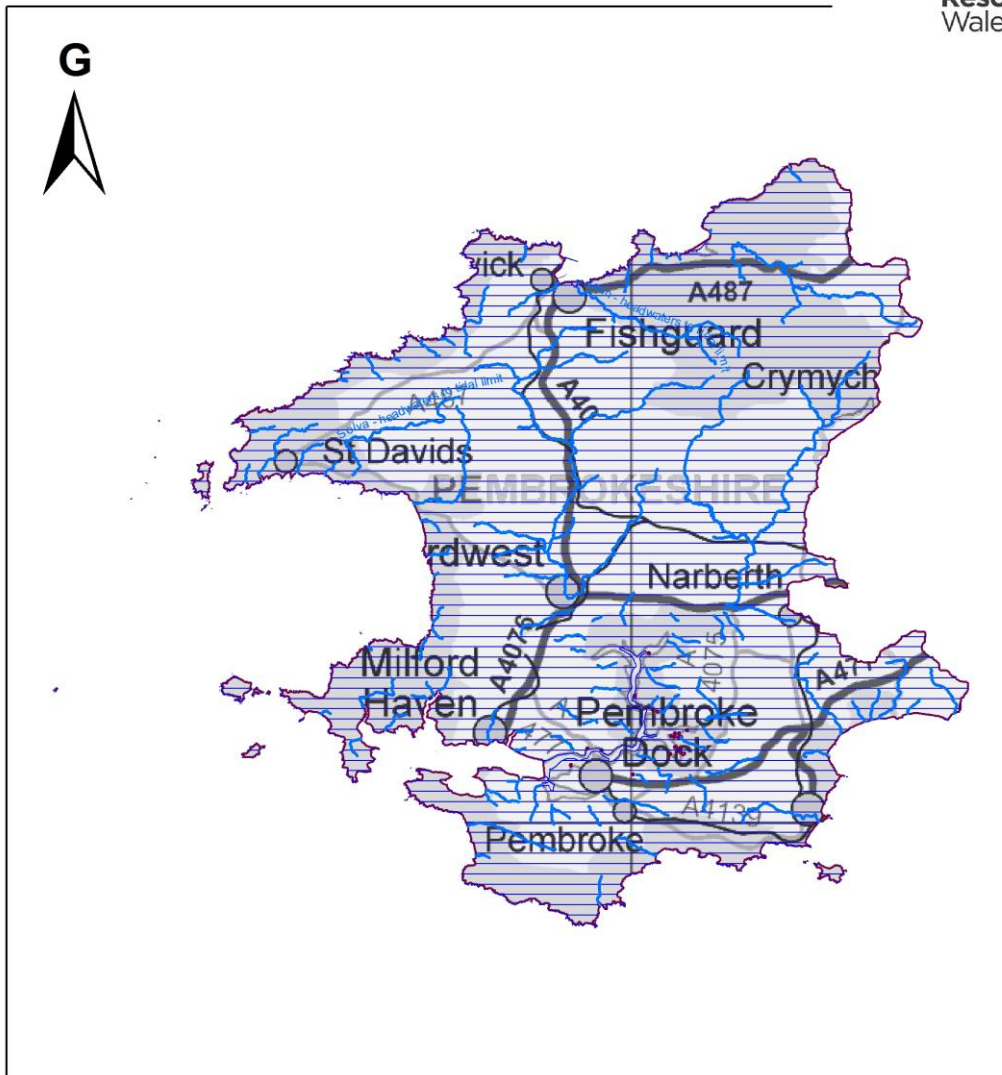
Mae llawer o nentydd arfordirol yn y SRhTDD hon heb gael eu hasesu gan ddefnyddio methodoleg asesu adnoddau'r SRhTDD. O'u cymharu â'r afonydd sydd wedi cael eu hasesu gan ddefnyddio'r fethodoleg, cymharol ychydig o adnodd y mae'r nentydd llai hyn yn ei ddarparu. Yn gyffredinol mae iddynt ddalgylch o lai nag 20km² a diffyg data hydrolegol ac ecolegol fel sail i unrhyw asesiad o'u hadnoddau. Ymgymerir ag asesiad adnoddau SRhTDD ar raddfa dalgylch lle mae yna adnoddau sy'n arwyddocaol ar lefel dalgylch. Nid yw'n arf ar gyfer asesiadau lleol llai o adnoddau llai.

Fodd bynnag, mae'r CFfD wedi gwneud asesiad o'r dalgylchoedd llai hyn a rhoddir syniad o'r dŵr sydd ar gael o'r adnoddau hyn ar Fap 3.

Bydd ceisiadau am dynnu dŵr o adnoddau mewn dalgylchoedd y tu hwnt i'r rhai a aseswyd gan y SRhTDD yn cael eu hasesu fesul achos unigol drwy'r broses penderfynu ar geisiadau.

Ardal a eithriwyd rhag trwyddedu ar gyfer tyniadau dwr daear

0 2.5 5 10 15 20 25 Kilometrau

Eglurhad

- Ardal a eithriwyd rhag trwyddedu ar gyfer tyniadau dwr daear
- Afonydd SRhTDD Cleddau ac Afonydd Arfordirol Sir Benfro

© Hawlfraint a hawliau cronfa ddata'r Goron 2013.
Rhif Trwydded yr Arolwg Ordnans 100019741.

Seilir rhai o nodweddion y map hwn ar ddata gofodol digidol tan drwydded y Ganolfan Ecoleg a Hydroleg (CEH).

Dyddiad creu 27 Chwefror 2013

Map 5 – Ardal a eithriwyd rhag trwyddedu ar gyfer tyniadau dwr daear

4.3 Cyfleoedd ar gyfer masnachu trwyddedau

Dymunwn hwyluso masnachu hawliau dŵr. Masnachu hawliau dŵr yw lle bo rhywun yn gwerthu rhan neu'r cyfan o'u hawl i ddŵr, fel y'i diffinir gan eu trwydded(au) tynnu, i rywun arall, yn barhaol ynteu tros dro. Bydd mwyafrif yr achosion yn golygu newid man tynnu, neu newid defnydd, neu'r ddau beth: a bydd rhaid cael ein cymeradwyaeth ninnau i hynny trwy roi neu newid trwyddedau tynnu.

Wrth drwyddedu masnachu, fel yn achos trwyddedau tynnu newydd, mae angen inni sicrhau nad ydym yn achosi unrhyw ddirywiad yn statws dŵr CFfD, o fewn y dŵr / dyfroedd lle bydd y masnachu, neu yn nyfroedd ymhellach i gyfeiriad y llif. Rhydd y tabl isod arweiniad ynghylch a ddichon masnachu yn nyfroedd lliw adnodd argaeledd dŵr SRhTDD neilltuol, fel y dangosir ar Fap 3.

Liw argaeledd adnodd dŵr SRhTDD	Ein hagwedd ni at fasnachu
Patrymedd hydrolegol sylweddol	Bydd cyfleoedd masnachu hawliau dŵr yn gyfyngedig.
Dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	Caniateir masnachu tynnu gwirioneddol, diweddar a thynnu trwyddedig, ond ni ddisgwylir llawer o alw am fasnachu o fewn y dŵr neilltuol hwn, gan fod dŵr ar gael ar gyfer tyniadau newydd.
Dŵr cyfyngedig ar gael ar gyfer trwyddedu	Efallai y bydd cyfleoedd i ddeiliaid trwyddedau i fasnachu hyd at gyfanswm llawn eu trwydded, ond efallai y bydd faint o ddŵr sydd ar gael i'w fasnachu yn gyfyngedig unwaith y mae'r tynnu gwirioneddol yn cyrraedd yr eithaf cynaliadwy.
Nid oes dŵr ar gael ar gyfer trwyddedu	Ni fasnachwn ond tynnu gwirioneddol, diweddar, ond ni chaniateir unrhyw gynnydd tynnu gwirioneddol diweddar yn y dŵr neilltuol hwnnw. Efallai yr adenillir tynnu trwyddedig ar gyfer yr amgylchedd.
DAS (a/neu ddyfroedd gollyngol helaeth)	Bydd cyfleoedd ar gyfer masnachu'n dibynnu ar gytundebau gweithredu lleol a rheolaeth leol.

Er mwyn canfod rhagor am fasnachu trwyddedau, ewch i wefan gov.uk.

4.4 Awdurdodiadau Newydd

Daeth Deddf Dŵr 2003 â phob tynnu dŵr sylweddol tan reolaeth trwyddedu. O ganlyniad, daw dyfrio cynyau, dad-ddyfrio mwyngloddiau, chwareli, gweithfeydd peirianneg a safleoedd adeiladu, tyniadau perthynol i Ardaloedd Draeniad Mewnol, tyniadau mordwyol a thyniadau ar gyfer porthladdoedd ac awdurdodau harbwr, ac eithriadau lleol eraill, o dan y drefn drwyddedu.

O ganlyniad, bydd modd inni reoli adnoddau dŵr yn fwy effeithiol trwy sicrhau cynnal, mewn modd cynaliadwy, pob gweithgaredd sylweddol sy'n dylanwadu ar argaeledd dŵr, a'i effaith ar yr amgylchedd.

Mae'r Llywodraeth eto'n datblygu eu polisiau ynghylch sut mae datrys rhai o'r materion a godwyd yn ystod y broses ymgynghori. Bydd y Llywodraeth yn cyhoeddi eu cynlluniau cyn y gweithredir rheoliadau newydd, a disgwyliant wneud hyn o leiaf 3 mis cyn dechrau, fel y gallwn yrru cyfarwyddyd at y rhai a effeithir gan y newidiadau.

Lle bo gennym fanylion y tyniadau sy'n eithriedig ar hyn o bryd, rydym wedi eu cynnwys yn ein hasesiadau er mwyn ystyried sut yr effeithiant ar y dalgylch.

Mae cyfran fawr o'r ardal SRhTDD hon yn cael ei heithrio rhag trwyddedu dŵr daear ar hyn o bryd, fel y dangosir ar Fap 5, gan Offeryn Statudol (Gorchymyn Awdurdod Afonydd De-orllewin Cymru (Eithriadau rhag Rheolaeth) 1965). Mae'r eithriad hwn ar ddŵr daear yn debygol o gael ei ddileu o dan Ddeddf Dŵr 2003.

4.5 Adfer Tynnu Cynaliadwy

Lle mae tynnu dŵr yn achosi, neu y gallai achosi, niwed amgylcheddol, efallai y bydd angen inni newid neu hyd yn oed ddirymu trwyddedau tynnu presennol er mwyn sicrhau cyfundrefn dynnu gynaliadwy. Rydym yn ymchwilio i drwyddedau tynnu dŵr sy'n achosi problemau o'r fath drwy'r rhaglen Adfer Tynnu Cynaliadwy (ATC). Wedyn gallwn weithio gyda deiliaid y drwydded i ddatblygu opsiynau o ran gwella cynaliadwyedd. Mae gwybodaeth am sut yr ymdrinnir â thrwyddedau yn y rhaglen ATC i'w gweld yng nghanllaw Asiantaeth yr Amgylchedd, Newid Trwyddedau Tynnu a Chronni Dŵr, sydd ar gael ar wefan gov.uk.

Mae'r rhaglen ATC wedi darparu fframwaith inni ar gyfer cynnal adolygiad o ganiatadau o dan y Gyfarwydddeb Cynefinoedd ac ymchwiliadau i adnoddau dŵr o dan CFfD. Hefyd, roeddem wedi nodi nifer o gynlluniau ATC drwy'r cylch cyntaf o SRhTDD.

Geirfa termau

Croniad	Adeilad neu waith sy'n atal neu'n llesteirio llif dŵr mewndirol, megis argae, cronfa, neu waith adeiledig arall.
Dalgylch	Yr ardal o ba un y bydd glawiad a dŵr daear yn cronni ac yn cyfrannu at lif afon benodol.
Dŵr Daear	Dŵr a gynhwysir yng nghreigiau tanddaearol.
Dŵr Unigol	Unedau un ai dŵr wyneb ynteu dŵr daear ym mha rai y cwblheir asesiadau ar gyfer y CFFD.
Dŵr Wyneb	Enw cyffredinol ar bob nodwedd dŵr megis afonydd, nentydd, tarddellau, pyllau a llynnoedd.
Gollyngiad	Gollwng sylweddau (sef dŵr, carthion ac ati) i ddyfroedd wyneb.
Hawl Amddiffynedig	Hawl tynnu, sydd gan rywun yn rhinwedd yr eithriadau tyniadau bychain a ddiffinir yn Neddf Dŵr 2003, neu yn rhinwedd bod â thrwydded dynnu. Yr hawl a amddiffynnir yw'r swm y gellir ei dynnu hyd at yr hyn a ganiateir gan yr eithriad, neu amodau'r drwydded. Yr eithriadau tyniadau bychain a ddiffinir gan Ddeddf Dŵr 2003 yw rhai at ddibenion cartref ac amaeth (ac eithrio dyfrio â chwistrell) nad ydynt ragor na 20 m ³ /d.
Lefel Annibynnol	Lefel llif afon neu lefel (dŵr daear) treidd-dwll, islaw pa un y mae gofyn i dynnwr leihau neu atal y tynnu.
Llif Annibynnol	Amod a osodir ar drwydded dynnu a ddatgan y bydd gofyn i'r tynnwr leihau neu atal y tynnu os yw llif yr afon yn disgyn islaw'r lefel a bennir yn y drwydded.
Mynegydd Llif Amgylcheddol	Mynegydd llif er mwyn atal dirywiad amgylcheddol afonydd, a osodwyd yn unol â safonau newydd y DU, a osodwyd gan UKTAG.
Tynnu Defnyddiadol	Tyniad lle ni ddychwelir cyfran sylweddol o'r dŵr, nac yn uniongyrchol nac fel arall, i'r ffynhonnell gyflenwi wedi ei ddefnyddio. Defnyddio dŵr at ddyfrio cnydau, e.e.
Trwydded Drosglwyddo	Trwydded tynnu dŵr o un ffynhonnell gyflenwi am gyfnod o 28 diwrnod neu ragor at ddiben: <ol style="list-style-type: none"> 1. Trosglwyddo dŵr i ffynhonnell gyflenwi arall; neu, 2. Drosglwyddo dŵr i'r un ffynhonnell gyflenwi, ond ym man arall, wrth gyflawni gweithgareddau dad-ddyfrio cysylltiedig â mwyngloddio, cloddio, peirianeg, adeiladu neu weithrediadau eraill (boed ar wyneb y ddaear neu oddi tani); <p>heb ddefnydd cyfamserol.</p>
Trwydded Dynnu	Yr awdurdodiad a roddir gan Cyfoeth Naturiol Cymru (neu Asiantaeth yr Amgylchedd yn Lloegr) er mwyn caniatáu tynnu dŵr.
Trwydded Lawn	Trwydded tynnu dŵr o ffynhonnell gyflenwi tros gyfnod o 28 diwrnod neu ragor.
Tyniad	Tynnu dŵr o ffynhonnell gyflenwi (dŵr wyneb neu ddaear).
Uned Man Asesu	Man o ba un yr asesir y llif o ddalgylch uwchlaw iddo.

Rhestr byrfoddau

ACA	Ardaloedd Cadwraeth Arbennig
ADL	Amgylchedd sy'n Dibynnu ar Lefel
AGA	Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig
ATC	Adfer Tynnu Cynaliadwy
BST	Bandiau Sensitifrwydd Tynnu
CFfD	Cyfarwyddeb Fframwaith Dŵr
CRhA	Cynlluniau Rheoli Asedau
CRhBA	Cynlluniau Rheoli Basnau Afonydd
CWDdAD	Cyfundrefn Wybodaeth Ddaearyddol Adnoddau Dŵr
DAS	Dŵr a Addaswyd yn Sylweddol
DD	Dŵr Daear
DDC	Dyddiad Darfod Cyffredin
Defra	Adran yr Amgylchedd, Pysgodfeydd a Materion Gwledig (Department of Environment Fisheries and Rural Affairs)
DG	Dŵr Gwneud
DU	Dŵr Unigol
DW	Dŵr Wyneb
GD	Gwirioneddol Diweddar (sefyllfa)
LA	Lefel Annibynnol
LIA	Llif Annibynnol
MA	Man Asesu
MI/d	Megalitrau'r diwrnod
MLIE	Mynegydd Llif Ecolegol
mUSO	Metres uwchlaw seilnod ordnans
PED	Potensial Ecolegol Da
Q95	Llif y mae llif yr afon yn fwy nag ef am 95% o'r amser, ar gyfartaledd.
SED	Statws Ecolegol Da
SEU	Statws Ecolegol Uchel
SoDdGA	Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig
SRhTDD	Strategaethau Rheoli Tynnu Dŵr Dalgylch
TC	Trwyddedig Gyflawn (sefyllfa)
UKTAG	Grŵp Cyngori Technegol y Deyrnas Unedig